

**CUVÂNT AL CELUI ÎNTRE SFINȚI
PĂRINTELUI NOSTRU IOAN GURĂ DE AUR
LA
ASEMENEA ESTE ÎMPĂRĂȚIA CERURILOR CU O
SĂMÂNȚĂ DE MUȘTAR¹**

Ce este mai mare decât Împărăția cerurilor și ce este mai mic decât o sămânță de muștar? Cum de s-au asemănat nemăsurata Împărăție a cerurilor cu sămânța de muștar cea atât ușor de măsurat și atât de mică? Dar, dacă ne gândim cine este Împărăția cerurilor și cine este sămânța de muștar, vom găsi că foarte bine și potrivit au fost asemăunate una cu alta.

Cine este [așadar] Împărăția cerurilor sau, mai bine zis, Hristos? Căci despre Sine Însuși zice: *Iată, împărăția cerurilor este înlăuntrul vostru². Cine este mai mare decât Hristos după dumnezeire? Este așa cum se aude proorocul zicând: Acesta este Dumnezeuul nostru și nu se va socoti altul asemenea Lui. Aflat-a toată calea științei și a dat-o lui Iacov, sluga Sa, și lui Israel, cel iubit de El. După acestea pe pământ s-a arătat și cu oamenii împreună a locuit.³ Spune despre El și Isaia, folosind același glas: Căci ce zice: Ostenit-a Egiptul și câștigurile Etiopienilor și bărbații cei înalți ai Sabeenilor prin fața ta vor trece; și îți vor fi ție robi, și în urma ta vor merge legați de mâini și de picioare și se vor închina ție, [zicând] că: În tine este Domnul Dumnezeu și nu este alt Dumnezeu afară de [Dumnezeul] Tău. Căci Tu ești Dumnezeu, și nu [Te] cunoscuserăm, Dumnezeuul lui Israel, Mântuitor.⁴ Același glas puternic avându-l și fericitul Petru, tună zicând: Fraților, nu este alt nume, zice, sub cer, în care trebuie să ne mântuim noi.⁵ Și ce este mai mic decât Hristos în timpul iconomiei întrupării, Care S-a făcut mai mic și decât*

---

¹ Traducerea a fost făcută după MPG 64 (2062:358): *In illud: Simile est regnum caelorum grano sinapis* [Sp.].

² Lc. 17, 21.

³ Bar. 3, 36-38.

⁴ Is. 45, 14-15.

⁵ F. Ap. 4, 12.

îngerii și decât oamenii? Ascultă-l pe David, care zice cum s-a făcut mai mic decât îngerii: *Ce este omul că-ți amintești de el? Sau fiul omului că-l cercetezi pe el? Micșoratu-l-ai pe el cu puțin față de îngeri.*⁶ *Iar că acestea le spune despre Hristos și-o tâlcuiește Pavel, zicând: Pe cel micșorat cu puțin față de îngeri, pe Iisus, Îl vedem, prin pătimirea morții.*⁷ *Astfel că și decât oamenii s-a făcut mai mic. Căci ce zice Isaia? L-am văzut pe El, și nu avea nici chip, nici frumusețe, ci chipul lui era disprețuit și cel din urmă între toți fiii oamenilor.*⁸ *Și în Isaia Tatăl [zice] către El: Nu te teme, vierme de Iacov.*⁹ Apoi, pomenind și de sfârșitul acestui fericit, zicea: *Și ră-mășița Ta un vierme.*¹⁰ Căci trebuia, așa cum face un pescar înțelept, să înfășoare acest vierme al trupului în acul strălucitor al undiței Dumnezeirii și să-l afunde în adâncul vieții acesteia și, în felul acesta, să-l prindă în undiță pe balaurul, ca să se împlinească cu adevărat ceea ce stă scris în Iov: *Vei aduce balaurul în undiță!*¹¹

Deci *Asemenea este Împărăția cerurilor cu o sămânță de muștar.*

Va zice dar cineva dintre cei care ascultă: Cum Același S-a făcut și împărăție a cerurilor și sămânță, [cum] și mare și mic în ceea ce-L privește? Da, pentru mulțimea milei față de propria-I făptură tuturor toate S-a făcut, ca pe toți să-i câștige. Dumnezeu era, așa cum și este și va fi prin propria-I fire, și om S-a făcut pentru mântuirea noastră. *O, adâncul bogăției și al înțelepciunii și al cunoștinței lui Dumnezeu! Cât sunt de necercetate judecățile Lui și de neumblate căile Lui!*¹² O, sămânță, prin care s-a născut lumea, prin care întunericul s-a risipit și Biserica s-a înnoit!

Această sămânță, pe cruce fiind atârnată, atât de mare a avut puterea încât, chiar legată fiind, numai cu cuvântul l-a smuls pe tâlhar de pe lemn și l-a rostogolit în desfătarea raiului. Această sămânță, fiind împunsă cu sulița în coastă, a izvorât băutura nemuririi celor ce însetau. Această sămânță de muștar, fiind coborâtă de pe lemn și pusă în grădină, a acoperit cu ramurile ei toată lumea cea de sub cer. Această sămânță de muștar, fiind pusă în grădină și trimițându-și rădăcinile la iad și prinzând sufletele de acolo, în

⁶ Ps. 8, 5-6.

⁷ Evr. 2, 9

⁸ Is. 53, 2-3.

⁹ Is. 41, 14 TM.

¹⁰ Is. 14, 11.

¹¹ Iov 40, 25.

¹² Rom. 11, 33.

trei zile le-a dus în cer. Această sămânță de muștar, zdrobită fiind pe lemn, amărând pe potrivnicul nostru, pe șarpele, l-a omorât, iar iadul, trezindu-l din somn, l-a întors iarăși spre locul de unde plecase.

Asemenea este Împărăția cerurilor cu o sămânță de muștar, pe care, luând-o un om, a semănat-o în grădina sa.

Seamănă această sămânță de muștar în grădina sufletului tău, ca să zici și tu: *Scoală, vânt de miazănoapte, și vino, vânt de miazăzi, suflă prin grădina mea și stârniți miresmele mele.*¹³ Dacă vei avea această sămânță de muștar în grădina sufletului tău, îți va zice și ție proorocul: *Și vei fi ca o grădină îmbătată și ca un izvor cărui nu i-a lipsit apă*¹⁴. *Dacă vei avea această sămânță în grădina sufletului tău și te vei împărtăși de mirul ei, se va zice și ție: Mireasma hainelor tale ca mireasma Libanului*¹⁵; *adică mireasma [mădulelor] tale celor trupești ca mireasma Libanului. Grădina încuiată, izvor pecetluit [sunt] mlădițele tale*¹⁶. *Această sămânță de muștar, zdrobită fiind pe lemn și aluat făcându-se, fiind amestecată de către atotpriceputa și fără de moarte Înțelepciune în trei măsurii de făină*¹⁷, *adică în suflet și trup și dub, toată omenirea a dospit-o întru o singură credință. O icoană a acestei taine este Avraam și soața acestuia, Sarra, care locuiau în cort sub stejarul din Mamvri, [pe care] cu propriile mâini au zugrăvit-o.*¹⁸ *Căci suntem siliți, iubitorilor, să lăsăm puțin la o parte cuvântul [despre sămânță]. Cine este Avraam, cine Sarra, cine stejarul, cine cortul sau cine turtele, de ce acolo trei măsurii de făină bună și aici făină, este de trebuință pentru exactitate să pătrundem cu cuvântul [mai departe]. Cine să fie Avraam? El se tâlcuiește părinte ales de mulțimi. Cine să fie părinte ales, dacă nu Dumnezeu? Despre Care [s-a spus]: În tot pământul a ieșit vestirea lui și la marginile lumii cuvintele lui.*¹⁹ *Și cine [să fie] Sarra? Ea se tâlcuiește împărăteasă și stăpânitoare. Cine poate să fie împărăteasă și stăpânitoare peste noi, fără numai în toate Înțelepciunea Tatălui? Sau cine este cortul de sub stejarul din Mamvri? Cu siguranță Biserica de Cruce acoperită. Cu stejarul a fost asemănată Crucea pentru că tare este lemnul și cu neputință de îndoit.*

¹³ Cânt. Cânt. 4, 16.

¹⁴ Is. 58, 11.

¹⁵ Cânt. Cânt. 4, 11.

¹⁶ Cânt. Cânt. 4, 12-13.

¹⁷ Cf. Mt. 13, 33; Lc. 13, 21.

¹⁸ Cf. Fac. 18, 6.

¹⁹ Ps. 18, 5.

Cine să fie cele trei măsuri de făină bună? Era, cu siguranță, așa cum am spus mai dinainte, omenirea, alcătuită din suflet și din duh și din trup. Căci așa ne-a învățat pe noi Apostolul, zicând: *Iar Dumnezeu să vă păzească trupul și sufletul și duhul*. Deci ia înțelepciunea lui Dumnezeu, Sarra, stăpânitoarea și împărăteasa, ia trup, suflet și duh, și le ascunde în foc, adică în nestinsa dumnezeire care luminează, și face trei turtițe, adică în ascunsul trupului nostru, mărturisirea în Tatăl, Fiul și Sfântul Duh.

În chip potrivit nouă, iubitorilor, s-a citit Evanghelia. Sămânță de muștar și aluat; aluatul în pâini se dospește, sămânța în legumă; pâinile și legumele sunt merinde de post, la care Iisus Domnul ne-a călăuzit pe noi fără prihană, împlinind calea postului.

Asemenea este Împărăția cerurilor cu o sămânță de muștar.

Cum altfel vom putea să înțelegem puterea parabolei, dacă nu vom înțelege mai întâi firea, partea exterioară și mărimea [seminței]? Căci mărimea muștarului este mică, dar, semănat și odrăslit, el depășește, când crește, orice legumă, depășind și în înălțime și biruindu-le pe celelalte și în mulțimea ramurilor și prin numărul mare de frunze. Căci este dătător de umbră, încât și păsările care zboară pot să se așeze pe el și să se odihnească. Și este și la gust foarte bun, și, în ceea ce privește firea sa, în stare să încălzească, și, [în plus, este și] tămăduitor al celor dinlăuntru. Și nu este mâncare nici unei păsări, ci numai omului. Și pe dinafară este roșiatic, iar înlăuntru se arată alb. Și aceasta este firea legumei și lauda seminței.

Iar dacă vom voi a cerceta cu acrivie, vom afla cum parabola se potrivește cu cazul Mântuitorului Însuși. Căci Acesta este mic la vedere; Acesta este mic în lume și mare în cer; Acesta este și Fiul al omului și Dumnezeu, fiind Fiul al lui Dumnezeu, Acesta este Cel nesfârșit, Cel veșnic. Acesta este Cel nevăzut, Cel ceresc, Cel mâncat numai de oamenii credincioși. Acesta este Cel zdrobit și Care, după Patimă, S-a făcut alb așa cum este laptele. Acesta este Cel mai mare decât toate legumele celorlalți. Acesta este Cuvântul Cel nedespărțit de Tatăl. Acesta este Cel în Care păsările cerului își fac sălaș, adică Proorocii și Apostolii și toți cei chemați. Acesta este Cel ce patimile sufletului prin propria Sa căldură le-a curățit din nou, Cel sub Care ne răcorim, sub Care scăpăm de arșița lumească. Acesta este Cel care, semănat prin moarte în pământ și acolo aducând rod, a treia zi i-a înviat pe cei sfinți din groapa morților. Acesta este Cel care prin înviere S-a arătat mai mare decât orice prooroc. Acesta este Cel

Care mântuiește toate prin revărsarea iubirii Tatălui; Acesta este Cel ce a înflorit de pe pământ la cer, Cel care S-a semănat în grădina sa, Cel ce este în lume și Care pe cei ce au crezut în El îi aduce Tatălui.

O, sămânță de viață semănată de Tatăl în pământ! O, vlăstar al nemuririi care schimbi în Dumnezeu pe cei hrăniți de Tine. O, pom înalt, lucrat numai de Tatăl. Acest pom a răsărit din inimile părințești. Acest vlăstar în cer își are rădăcinile, dar S-a arătat în lume ca să fie cules de oameni. O, vlăstar care te-ai arătat pe pământ și ai înflorit în cer! O, sămânță, mică la vedere, iar la Tatăl mai mare decât toate! Acest vlăstar a răsărit și morților celor din iad. Acesta a doborât prin moarte săgeata purtătoare de moarte. Acestuia plecându-se zidurile cele greu de plecat ale tartarului, în genunchi s-au închinat. Ramurile acestei [semințe] toate au acoperit lumea. Aceasta de Sfântul Duh este mișcată. De ea nu se atinge arșița. De acest vlăstar veselește-te și dănuiește cu îngerii, slăvind pe Tatăl și pe Fiul și pe Sfântul Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Traducere de **Sabin PREDA**